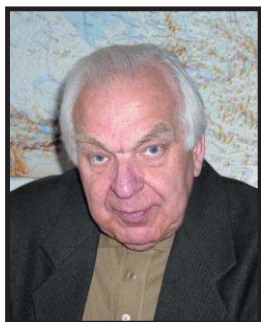

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ І. Ю. ЛЕВИЦЬКОГО

24 листопада 2013 р. пішов з життя видатний український вчений і педагог, картограф, доктор географічних наук, професор, дійсний член Української екологічної академії, академік Академії педагогічних і соціальних наук (Росія) та Російської академії природничих наук, заслужений діяч науки і техніки України, заслужений

професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Іван Юрійович Левицький.

Народився І. Ю. Левицький 7 липня 1932 р. на Поліссі, в селі Селець Народицького району Житомирської області. Закінчивши школу, Іван Юрійович у 1950 р., вступив до Харківського сільськогосподарського інституту імені В. В. Докучаєва на факультет інженерів землевпорядкування. На п'ятому курсі його запросили викладати аерофотогеодезію до Житомирського технікуму землевпорядкування. У 1957 р. на запрошення декана факультету інженерів землевпорядкування професора Я. І. Петренка Іван Юрійович повернувся з Житомирщини і вступив до аспірантури Харківського сільськогосподарського інституту, в якому упродовж 22-х років пройшов шлях від асистента до професора, завідувача кафедри геодезії та картографії. В сорок один рік він став наймолодшим в

СРСР доктором географічних наук зі спеціальності "Картографія", а в 1976 р. – професором.

З 1979-го і до останнього дня життя І. Ю. Левицький працював у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна спочатку професором кафедри фізичної географії та картографії, а потім 28 років її завідувачем, залишивши після себе численних учнів, які сьогодні становлять кістяк професорсько-викладацького складу кафедри.

З глибоким сумом і безмежною вдячністю своєму вчителю, наставнику і другу

*Колектив кафедри фізичної
географії та картографії
ХНУ ім. В. Н. Каразіна*

Від редколегії "Вісника"

Суспільство, географічна наука і педагогіка країни втратили чудову, чуйну, турботливу людину – патріота і громадянина з великої літери, мудрого наставника молоді, плодovitого вченого, громадського діяча. Іван Юрійович упродовж 1994-2005 рр. був членом редакційної колегії нашого часопису і зробив багато для його становлення.

Висловлюємо щире співчуття рідним і близьким покійного. Сумуємо разом з Вами.

* * *

ДО 110-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. Є. ЛЕВАДНОГО

24 лютого цього року виповнюється 110 років від дня народження колишнього начальника Українського аерогеодезичного підприємства (УкрАГП), талановитого організатора і керівника, непересічної людини слова і діла Григорія Єгоровича Левадного.

Донедавна в будинку по вул. Червоноармійській, 69 перед сходами на 2-й поверх можна було побачити три меморіальні дошки покійним керівникам колишнього Українського аерогеодезичного підприємства (у 1962-1989 рр. – Підприємство № 13) Григорію Єгоровичу Левадному (24.02.1904-29.12.1977 р.), Олександрі Миколайовичі Колеснику (02.07.1932-18.07.2001 рр.) і Володимирі Григоровичі Гулкевичу (13.10.1944-13.04.1995 рр.).

У публікаціях професійних журналів, присвячених урочистостям з нагоди відкриття цих дошок у 2003 р. була така фраза: "Головними рисами цих людей були високий професіоналізм, любов до професії, талант організатора, відданість справі, велика працездатність, уміння працювати та керувати людьми". Таких якостей сьогодні бракує багатьом керівникам, особливо тим, яких признають "згори".

У цій публікації я хочу поділитись спогадами про Г. Є. Левадного, з яким пощастило працювати 15 років, із них п'ять років в управлінні підприємства на посаді начальника виробничо-планового відділу. Я мав можливість вивчити основні риси його характеру, методи керівництва колективом, уміння вислухати працівника, розібратись у ситуації та справедливо її вирішити, а за необхідності надати і необхідну допомогу. Старші працівники підприємства його поважали, молодші боялися. При ньому виконавська дисципліна у відділах і цехах підприємства та в польових підрозділах була на високому рівні.

Наведу короткі біографічні відомості про його життя.

Народився він 24.02.1904 р. у козацькому краї, в с. Тарасівка Пологівського району Запорізької області, в сім'ї селянина-бідняка. Навчався у сільській школі, яку закінчив у 1916 р. Після цього працював з родиною на сільськогосподарських роботах, а в юнацькі роки – міліціонером у с. Петропавлівка (1921-1922 рр.), головою комітету незаможних селян (1922-1923 рр.), головою профспілки та секретарем райкому комсомолу (1923-1926 рр.).

У 1926 р. за направленням райкому ВЛКСМ став слухачем робітничого факультету при Харківському геодезичному та землепорядному інституті, який закінчив у 1929 р. і відразу поступив у сам інститут, де провчився до 1934 р. Отримав спеціальність інженера-геодезиста. Навчаючись на останніх курсах інституту, працював заступником директора з навчальної частини Харківського топографо-геодезичного технікуму. Після завершення навчання в інституті працював: інженером, а потім начальником партії Харківського відділення Укргеолтресту (1934-1936 рр.), інженером, начальником планового відділу, а згодом головним інженером (1936-1938 рр.) і начальником Південного аерогеодезичного підприємства (1938-1944 рр.), начальником Північно-Кавказького аерогеодезичного підприємства (1944-1947 рр.), начальником Українського аерогеодезичного підприємства (1947-1968 рр.), яке у 1962 р. було перейменоване у Підприємство № 13. Тут він працював до виходу на пенсію.

У роки Другої світової війни Г. Є. Левадний організував мобільну евакуацію людей, обладнання, матеріалів Південного АГП у східні райони СРСР (м. Уральськ, Казахстан), що дозволило без затримки розпочати виконання спеціальних завдань для потреб фронту. За це був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

За завданням ГУТК СРСР у 1944 р. організував Північно-Кавказьке аерогеодезичне підприємство (м. П'ятигорськ) і в грудні очолив його. Працював там до переведення в УкрАГП у 1947 р. За успішну роботу був відзначений медаллю "За оборону Кавказу".

У післявоєнні роки за його ініціативою польові підрозділи переходять на стаціонарну дислокацію, будуються за власні кошти або отримують від органів місцевої влади виробничі та житлові приміщення (загін № 66 у Лубнах (1957 р.), загін № 67 у Сумах (1958 р.), загін № 11 у Вінниці (1959 р.), загін № 10 в Житомирі (1960 р.), загін № 12 в Ірпені (1961 р.). У камеральному виробництві здійснюється реорганізація цехів, у виробництво впроваджується універсальний метод стереотопографічної зйомки, польові підрозділи поповнюються новими геодезичними приладами і транспортними засобами.

Надаючи великого значення підготовці кадрів для топографо-геодезичного виробництва, Григорій Єгорович у 1960 р. дав згоду стати членом вченої ради географічного факультету Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка та факультету міського будівництва Київського інже-

нерно-будівельного інституту.

Брав активну участь у громадській та партійній роботі підприємства і району (декілька разів обирався депутатом районної ради Московського району м. Києва). Нагороджений другим орденом Трудового Червоного Прапора за вислугу років, орденом Знак пошани і п'ятьма медалями, Почесною грамотою Президії Верховної Ради Казахської РСР, двічі – значками "Відмінник геодезії та картографії".

Мав двох дітей – дочку Ірину і сина Валерія (після закінчення Київського топографічного технікуму син працював техніком-топографом у загоні № 70).

У середині 1968 р. Григорій Єгорович пішов на пенсію. Начальником підприємства було призначено Олександра Миколайовича Колесника, а мене – головним інженером.

Полишаючи колектив, він викликав нас у свій кабінет, посадив на диван і дав декілька важливих порад: 1. "Керуйте так, щоб підприємство було завжди на належному рівні серед підприємств ГУТК СРСР". 2. "Впроваджуйте у виробництво нову техніку і передові технології. Без цього не зможете забезпечити високих результатів у роботі підприємства". 3. "Не обіцяйте нікому того, чого не зможете зробити, а коли пообіцяли – обов'язково виконайте". 4. "Ви ще хлопці молоді, енергійні. Не заводьте романів з жінками, які працюють на підприємстві. Інакше будуть у вас неприємності як по партійній лінії, так і в сімейному житті".

Поради, до яких не можна було не дослухатись.

... Якимось так склалось, що зустрітися з Григорієм Єгоровичем у звичайній робочій обстановці мені довелося лише через три роки роботи в підприємстві: тоді я вже працював головним інженером загону № 70.

Коли я приїхав на роботу в підприємство після закінчення інституту (серпень 1954 р.), Г. Є. Левадного в Києві не було, а приймав нас головний інженер підприємства Георгій Миколайович Буглов. Мене направили на роботу в загін № 10, який базувався в Краснограді Харківської області. Там працював півтора року – до кінця 1955-го. У 1956 р. перевели мене в загін № 82, який базувався в м. Обояні Курської області, для освоєння топографічних робіт. Зимою в камеральних цехах підприємства освоював фотографіметричні та стереотопографічні роботи. В Києві знімав квартиру, а сім'я залишалась у моєму рідному селі на Львівщині, куди я приїжджав лише під час коротких відпусток. Одним словом, для зустрічі з начальником підприємства ніякої нагоди не було.

У 1958 р. загін отримав завдання на виконання польових топографічних робіт у Тульській та Рязанській областях Російської Федерації. Польову базу загону організували у м. Єфремові, зимою здійснили перебазування, а весною переїхали туди всі працівники та службовці. Через пару днів після приїзду в Єфремов мене несподівано викликають у Київ, для чого – ніхто не говорить. Як виявилось, ГУТК СРСР організовує експедицію в Сирію, потрібні інженери для виконання нівелювання I і II класів, тому й згадали про мене – у 1955 р. я виконував нівелювання II класу уздовж узбережжя Азовського моря від

Мелітополя до Жданова (тепер це Маріуполь). Приїхав представник із Москви і набирає працівників у цю експедицію. Я погодився поїхати в Сирію лише за однієї умови: підприємство надає мені житло, де б я міг залишити свою сім'ю. Через те що ніякого житла мені не пообіцяли, я від поїздки відмовився і на другий день раненько, попрощавшись із головним інженером Г. М. Бугловим, поїхав назад у Єфремов. Це дуже розсердило представника Москви. Для обговорення мого вчинку скликали партійні збори, але оскільки я ще не був членом партії, то все обійшлося. Г. Є. Левадного у цей час у Києві не було.

Улітку Григорій Єгорович приїхав до нас у Єфремов для перевірки робіт. Викликає мене в кабінет начальника, цікавиться виробничими справами, якістю робіт, а під кінець запитує: "Що це Ви не поділили з тим москвичем, Петре Максимовичу?". Відповідаю: "А що мені було з ним ділити? Мені пропонували поїздки в Сирію, я погоджувався на це за умови, що мені дадуть житло, де б я міг залишити свою сім'ю. У них житла не знайшлося, і я від поїздки відмовився". "Ну, Ви нічого не втратили", – говорить він. "Я це знаю, – відповідаю. – Але восени загін переїжджає в Київ, а мені із сім'єю там жити ніде". "Щось придумаємо" – пообіцяв він.

Не минуло й два місяці, як із Києва надійшла телеграма на моє ім'я: "Приїжджайте Київ оформлення житла". Приїжджаю в Київ. Заходжу до начальника відділу матеріально-технічного забезпечення Василя Семеновича Кривельського і питаю: "У чому справа?". Виявляється, мені дали кімнату площею 17 м² у будинку фінського типу на Борщагівці. Зробили там ремонт: поклеїли шпалери, пофарбували підлогу, кругом – чистота і порядок. Красота! За два дні прописався у Святошинському районі, купив деякі меблі й задоволений та щасливий поїхав назад у Єфремов. Після цього випадку я зрозумів, що Г. Є. Левадний – людина слова, слів на вітер не кидає, що пообіцяв, тут же і зробив.

Коли я звичайно заходив у кабінет до Григорія Єгоровича, він переважно сидів на дивані, розмірковуючи над якимись справами. Тут же вставав, сідав за стіл і вислуховував мої питання, дещо фіксував у блокноті й підписував необхідні документи. На столі у нього, крім письмового реквізиту – чорнильниці та ручки з простим пером, ніяких паперів не було.

Він умів цінувати не тільки свій час, а й працівників. Пам'ятаю, розглядаємо основні показники п'ятирічного плану підприємства на 1965-1970 рр. Записує обсяги робіт з побудови пунктів триангуляції і тут же визначає заготовки для спостереження пунктів, те ж саме – обсяги робіт з планово-висотної підготовки та заготовки для стереотопографічної зйомки й підготовки карт до видання, те саме – по інших видах робіт. І тут з'ясувалось, що не всі заготовки ми встигли визначити, щоб їх доповісти. Левадний піднявся і каже: "Питання не підготовлене, завтра продовжимо об 11-й год.". Назавтра до зустрічі ми підготувались

досить ретельно і швидко узгодили всі показники п'ятирічного плану.

Приїжджаючи в експедиції для перевірок робіт, він не обмежувався зустріччю з керівництвом, бухгалтерією, а відвідував польові бригади, перевіряв якість робіт, цікавився побутом, забезпеченням усім необхідним.

У 1959-1962 рр. загін № 70 виконував комплекс топографо-геодезичних робіт з топографічного знімання в масштабі 1:2 000 на об'єктах Курської магнітної аномалії у Белгородській області РФ. Поїхали в бригаду перевіряти якість комбінованого знімання на фотоплані. За конкретними вказівками Г. Є. Левадного було визначено на планшеті позначки (висоти) декількох десятків пікетів, щоб переконатись, що роботу виконано якісно. Розбіжності в позначках були в межах встановлених допусків, роботу було оцінено на відмінно.

У вільний від роботи час Григорій Єгорович дуже любив грати в шахи. В обідню перерву, а нерідко й після завершення робочого дня, його можна було побачити в кімнаті групкому профспілки за шахівницею. Його партнерами були переважно начальники відділів з управління підприємства та камеральних цехів – М. П. Тарасун, Р. Є. Венглінський, О. Я. Балаба та інші. Довелось і мені декілька разів позмагатись з ним у цій грі. Треба визнати, що грав він досить добре і дуже радів, коли вдавалось перемогти суперника.

Після виходу на пенсію Григорій Єгорович приходив щомісяця у підприємство на партійні збори. До їх початку стояв переважно на сходовій площадці, опершись на порила, вітався з членами партії, заводив розмови про здоров'я, сімейні справи тощо. При одній такій зустрічі зі мною спитав, чим планую займатись надалі, чи не замало буде для мене питань з техніки безпеки та охорони праці на підприємстві. Я відповів, що збираюсь працювати над дисертацією, і це йому дуже сподобалось.

У другій половині грудня 1977 р., коли дисертація вже була готова, я поїхав у Львівський політехнічний інститут на кафедру вищої геодезії доповідати про результати виконаної роботи. Повернувшись до Києва перед самим Новим роком і був пригломшений звісткою, що Григорій Єгорович помер 27 грудня. Поховали його на Байковому цвинтарі.

Не вдалося мені похвалитись перед ним, що після багатьох неприємних перипетій, майже через рік після захисту дисертації, я отримав диплом кандидата технічних наук. А дуже хотілося мені зустрітись з ним і разом заспівати його улюблену пісню "Каким ты был, таким остался...", яку він дуже любив співати на всіх зустрічах з приятелями чи на інших культурних заходах. І зараз, де б не почув я цю пісню, завжди спливає в моїй пам'яті постать колишнього начальника Українського аерогеодезичного підприємства Григорія Єгоровича Левадного, який очолював його упродовж 27-ми років.

© П. М. Шевчук